Він ніколи й не мріяв про таку блискучу кар'єру. Син провінціального судового виконавця, Жан Марен приїхав у Париж, як безліч інших, щоб пройти курс юридичних наук в Латинському кварталі. В різних пивних, які він ретельно по черзі відвідував, він здружився з кількома балакунами-студентами, що любили поговорити про політику за кухлем пива. Він захоплювався ними, уперто ходив за ними з кафе до кафе, навіть платив за них, коли у нього бували гроші.

Потім він став адвокатом і почав вести справи, які звичайно програвав. Але от якось уранці він дізнався з газет, що один з його колишніх приятелів по Латинському кварталу обраний депутатом.

Він знову став його вірним псом, другом з числа тих, на кого звалюють неприємні доручення й клопоти, за ким посилають, коли є в тому потреба, і з ким взагалі не церемоняться. Але трапилось так, що завдяки парламентській інтризі депутат став міністром; а через шість місяців Жан Марен був призначений державним радником.

Спершу його охопила така гордість, що він зовсім втратив розум. Він ходив вулицями, щоб показати себе, немовби з самого його вигляду можна було догадатись про його високе звання. З самих незначних приводів він умудрявся говорити торговцям, у яких що-небудь купував, продавцям газет і навіть візникам:

— Я, як державний радник...

Згодом, як наслідок його високого становища, як професіональна неминучість, як обов'язок впливової і великодушної людини, у нього виникла владна потреба протегувати. Всім на світі пропонував він з незвичайною щедрістю свою підтримку, користуючись кожною нагодою.

Зустрівши де-небудь на бульварі знайомого, він підходив до нього з захопленим виглядом, потискував йому руки, питався про здоров'я, потім, не дожидаючи запитань, заявляв:

— Знаєте, адже я державний радник і я весь до ваших послуг. Якщо я можу бути вам чим-небудь корисним, розраховуйте на мене без будь-яких церемоній. У моєму становищі можна багато чого зробити.

І він заходив з приятелем, що зустрівся йому, в кафе, просив принести перо, чорнило і аркуш поштового паперу — "Один тільки аркуш, голубчику, мені треба написати рекомендаційного листа".

І він писав такі рекомендаційні листи по десять, двадцять, п'ятдесят на день. Він писав їх в Американському кафе, у Біньйона, у Тортоні, у Мезон Доре, в кафе Ріш, в Ельдера, в Англійському кафе, в Неаполітанському — скрізь, скрізь. Він писав усім чиновникам республіки, починаючи з мирових суддів і кінчаючи міністрами. І він був щасливий, цілком щасливий.

Одного ранку, коли він вийшов з дому і попрямував у Державну раду, почав накрапати дощ. Він хотів було найняти фіакр, але роздумав і пішов пішки.

Дощ дедалі дужчав, заливав тротуари, затопив брук. Пан Марен змушений був сховатися в під'їзді. Там уже стояв якийсь священик, старий, сивоволосий. До того як стати державним радником, пан Марен недолюблював духовенство. Але з того часу, як один кардинал чемно попросив у нього поради в одній заплутаній справі, він почав ставитися до церкви з повагою. Дощ лив як із відра, і, рятуючись від бризок, обидва відступили в глиб під'їзду, до швейцарської. Пан Марен, якому так і кортіло, як завжди, поговорити і похвастати, сказав:

— Яка паскудна погода, пане абат!

Старий священик кивнув головою:

— О так, пане, і особливо це неприємно для тих, хто приїжджає в Париж всього на кілька днів.

— А, ви з провінції?

— Так, пане, я тут тільки проїздом.

— Справді, це дуже неприємно — приїхати в столицю на кілька днів і попасти в дощі. А ми, чиновники, живемо тут цілий рік, і нас це мало турбує.

Абат не відповів. Він дивився на вулицю — злива стихала. Нарешті, наважившись, він підібрав сутану, як жінки підбирають сукні, переходячи струмок.

Пан Марен, бачачи, що він збирається йти, вигукнув:

— Ви промокнете наскрізь, пане абат. Підождіть ще кілька хвилин, дощ зараз перестане.

Старий нерішуче зупинився, потім сказав:

— Бачите, я дуже поспішаю. У мене важливе побачення.

Пан Марен був сповнений співчуття:

— Але ви промокнете до нитки. Дозвольте спитати, в який бік вам іти?

Кюре, здавалося, завагався, потім відповів:

— Я йду в напрямі Пале-Ройялю.

— В такому разі, пане абат, дозвольте запропонувати вам мій зонтик. Я йду в Державну раду. Я державний радник.

Старий священик звів очі, глянув на сусіда і сказав:

— Щиро дякую вам, пане, і залюбки приймаю вашу пропозицію.

Тоді пан Марен взяв старого під руку і потяг його. Він керував ним, стежив за ним, радив:

— Обережніше, тут канава, пане абат. Особливо бережіться екіпажів; колеса екіпажів іноді забризкують грязюкою з ніг до голови. Остерігайтесь пішоходів з зонтиками. Нема нічого небезпечнішого для очей, як гострі спиці зонтиків. Особливо нестерпні жінки: вони ні на що не звертають уваги і завжди, в дощ і спеку, тикають вам спицями своїх зонтиків прямо в обличчя. Та й взагалі вони ні з ким не рахуються. Можна подумати, що все місто належить їм. Вони панують на тротуарах і на бруку. Я особисто вважаю, що жіноче виховання у нас дуже занедбане.

І пан Марен зареготав.

Кюре мовчав. Він ішов, трохи згорбившись, старанно вибираючи, куди ступити, щоб не забруднити ні взуття, ні сутани.

Пан Марен вів далі:

— Ви, мабуть, приїхали в Париж трохи розважитись?

Старий відповів:

— Ні, у мене є справа.

— А! І важлива справа? Дозвольте запитати, в чому вона полягає? Якщо я можу бути вам корисним, я цілком до ваших послуг.

Кюре, здавалось, збентежився. Він пробурмотів:

— О, це невеличка справа особистого характеру. Маленьке непорозуміння... з єпіскопом. Вам це не буде цікаво. Це... це справа внутрішня... суто церковна.

Пан Марен намагався прислужитися.

— Але ж Державна рада якраз займається цими справами. В такому разі, розраховуйте на мене.

— Так, пане, в Державну раду я саме і йду. Ви безмірно добрі. Мені треба побачитися з паном Лерепером і паном Савоном, а можливо, також і з паном Петіпа.

Пан Марен різко зупинився.

— Але ж це мої друзі, пане абат, мої найкращі друзі, чудові товариші, прекрасні люди! Я дам вам рекомендації до всіх трьох — і найгарячіші рекомендації, звіртесь на мене.

Кюре не знав, як дякувати, розсипався пробаченнями, белькотів слова подяки.

Пан Марен був у захваті.

— Ну, ви можете похвалитись, що вам пощастило, пане абат. Ось побачите, ось побачите, що дякуючи мені ваша справа піде, як по маслу.

Вони прийшли до Державної ради. Пан Марен запросив священика до себе в кабінет, запропонував йому крісло, посадив його перед каміном, потім сам сів за письмовий стіл і почав писати:

"Дорогий колего, дозвольте якнайщиріше рекомендувати Вам шановного і достойного похвали пастиря, пана абата..."

Він зупинився і спитав:

— Пробачте, як ваше прізвище?

— Абат Сентюр.

Пан Марен знов почав писати.

"...пана абата Сентюра, який потребує вашої прихильної допомоги в одній невеликій справі, про яку він Вам розкаже.

Я щасливий, що можу скористатися з нагоди, щоб висловити Вам, дорогий колего..."

І він закінчив листа звичайними привітаннями.

Написавши три листи, він вручив їх своєму протеже, і той пішов після нескінченних висловлювань подяки.

Пан Марен скінчив свої справи, вернувся додому, спокійно провів вечір, мирно спав, вранці прокинувся у прекрасному настрої і звелів подати газети.

Перша газета, яку він розгорнув, була органом радикалів. Він прочитав:

"Наше духовенство і наші чиновники.

Зловживанням духовенства, очевидно, ніколи не буде краю. Один священик, на ім'я Сентюр, викритий у тому, що він був у змові проти існуючого уряду, обвинувачений у багатьох недостойних вчинках, про які ми воліємо не згадувати, запідозрений у тому, що він колишній єзуїт, який перекрасився на простого священика, — був усунений єпископом з посади з причин, що їх, як кажуть, незручно розголошувати, а потім викликаний до Парижа, щоб дати пояснення, — знайшов тут палкого захисника в особі якогось Марена, державного радника, що не побоявся дати цьому злочинцеві в сутані настійливі рекомендаційні листи до всіх своїх колег, республіканських чиновників. Звертаємо увагу міністра на неприпустиму поведінку цього державного радника..."

Пан Марен скочив з ліжка, одягся і побіг до свого колеги Петіпа, який сказав йому:

— Та ви з глузду з'їхали! Рекомендуєте мені цього старого змовника.

Розгублений пан Марен забелькотів:

— Та ні... бачите... я був введений в оману... У нього був такий порядний вигляд... він мене обдурив... він мене безсоромно обдурив. Прошу вас, засудіть його, засудіть якнайсуворіше. Я зараз напишу. Скажіть мені, кому треба написати, щоб його засудили. Я звернусь до генерального прокурора, до паризького архієпіскопа, так, до архієпіскопа...

І, поквапливо сівши за стіл пана Петіпа, він написав:

"Монсиньйор, маю честь довести до відома Вашого Преосвященства, що я став жертвою інтриг і брехні одного абата Сентюра, який обманув моє довір'я.

Бувши введений в оману запевненнями цього священика, я..."

Підписавши і запечатавши листа, він обернувся до свого колеги і заявив:

— Бачите, мій дорогий друже, нехай це буде вам наукою, ніколи не давайте нікому рекомендацій.